

Het Reewild

MEDEDELINGENBLAD VAN DE *Vereniging „Het Reewild”*

1e jaargang nr. 1
maart 1984

INHOUD

Artikel Z.K.H. Prins Bernhard	2
Van de voorzitter	3
Reewildbeheer is geitenafschot	5
Wat is de opzet van „Het Reewild”?	8
Agenda regionale Trofeëenshows	9
Reewild voeding	10
Regionale reewildtentoonstelling Limburg te Roggel	13
In memoriam Jan Scholten Jul. zn	14

De datum om copy voor „Het Reewild” nr. 2 in te leveren is:
10 april 1984.

Palcis Soestdijk, maart 1984.

Het initiatief van de vereniging "Het Reewild" om een mededelingenblad uit te geven, juich ik toe. Gelet de sterke uitbreiding van het reewild worden steeds meer mensen met dit wild geconfronteerd en ook zeker de niet-jagers.

Het verheugt mij dan ook dat - gezien de verspreiding van het reewild over een steeds grotere oppervlakte in Nederland - het blad aandacht wil geven aan alle aspecten van reewildbeheer, van reewildbeleving en het genieten van dit mooi wild. Naar mijn overtuiging komt dit de noodzakelijke integratie van natuurbeheer en wildbeheer zeer ten goede.

Ik wens de vereniging "Het Reewild" heel veel succes toe met dit mededelingenblad.

Prins der Nederlanden.

VAN DE VOORZITTER

In de Ledenbrief van 15 december 1983 werd al aangekondigd dat het Bestuur overwoog tot de uitgave van een zo mogelijk vier maal per jaar verschijnend periodiek te komen. Hiermede wil het Bestuur de leden meer bij het werk van de Vereniging betrekken en daarnaast voorlichting en actuele informatie geven.

Zoiets is echter gemakkelijker gezegd dan gedaan. Wat worden de kosten en kunnen we die opbrengen.

Wel of geen advertenties? Krijgen we in de toekomst voldoende stof om het blad te vullen?

En wat moet er in.

In de eerste plaats mededelingen over de Vereniging, de reewildjacht, de afschotvergunningen, de regionale trofeeënshows, te houden discussieavonden en wat er al meer aan informatie voor de reewildjager van belang is. Daarnaast de adressen van de bestuursleden en van degenen die de regionale shows verzorgen en van andere personen of instanties, die U wellicht wilt benaderen of die U van dienst kunnen zijn.

Verder moet ons blad vooral geen doublure van "De Nederlandse Jager" worden, die

immers van oudsher zijn kolommen voor mededelingen van onze Vereniging openstelt en die volgens sommige kleinwildjagers al te veel artikelen over reewild en de reeenjacht opneemt. Dus geen of weinig stukken over: "Hoe ik mijn eerste bok schoot". Al te wetenschappelijk met veel grafieken spreekt ook niet elke reewildjager aan. Practische adviezen.

Ja, maar ons arsenaal daarvan is ook niet onuitputtelijk.

Zo zijn er allerlei bedenkingen te maken, vragen te beantwoorden en keuzes te doen.

Hoe het ook zij, het Bestuur vond, dat er nu doorgezet moest worden.

Steeds meer blijkt immers, dat veel leden van mening zijn, dat de Vereniging te weinig doet, dat zij er in de loop van het jaar niets meer van horen.

Zij hebben er niet genoeg aan, dat de Vereniging op centraal niveau krachtig de belangen van het reewild en de reewildjager behartigt.

Dat de Vereniging niet alleen inspraak maar zeker ook de nodige invloed heeft bij het vaststellen van de regelingen ten aanzien van het afschot e.d.

Dat de Vereniging een grote inbreng in de Jachtraad heeft. Zij willen meer waar voor hun geld zien, vandaar, dat het Bestuur bezig is een aantal nieuwe activiteiten te ontplooiën, die de Vereniging dichter bij de leden beogen te brengen.

Dit nieuwe blad is daar een van.

Alle begin is moeilijk. Zo is misschien dit eerste nummer nog wat mager, vandaar de naam "MEDEDELINGENBLAD", hoewel het meer hoopt te geven en ik vertrouw dan ook dat dit blad spoedig uit zal groeien tot een volwaardige periodiek, die met recht de naam "Orgaan" kan dragen.

Ik hoop van harte, dat dit blad ertoe zal bijdragen een bestaande leemte op te vullen en meer leden er toe zal brengen zich daadwerkelijk in te zetten voor het werk en streven van De Vereniging "Het Reewild"!!

Ten slotte wil ik de Redactie-commissie, die bereid is gevonden zich hiervoor in te zetten, gelukwensen met dit eerste nummer en haar sterkte en succes bij de voorbereiding van de volgende toewensen.

Th. Enklaar.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

Wij streven naar een zo goed mogelijke ledenadministratie. Wilt u ons daarbij helpen door bijv. adreswijzigingen door te geven aan ons secretariaat?

Binnenkort hopen wij u een verzamelband toe te zenden, waarin u de nummers van "Het Reewild" gemakkelijk kunt opnemen en bewaren, om later nog eens een en ander te kunnen naslaan.

Op 14 april a.s. is er vanaf 12 uur voor alle leden op de baan Dorhout Mees te Biddinghuizen gelegenheid de buks in te schieten/ evt. te corrigeren. Deskundige hulp aanwezig. In de namiddag kunt U deelnemen aan de wedstrijd voor de Thate-beker!

REEWILDBEHEER IS GEITENAFSCHOT

Verspreiding

Reeën hebben zich sinds de laatste tientallen jaren sterk over ons land verspreid en wel vanuit het oosten naar het westen, en dit heeft er mede toe bijgedragen dat hun aantallen zijn toegenomen. Werd in 1930 het aantal reeën op zo'n 4000 geschat, nu zijn het er 25.000.

Reedichtheid

Niet alleen werden nieuwe terreinen door reeën in bezit genomen, zoals b.v. de IJsselmeerpolders, ook de reedichtheid van het reeds bezette gebied ging stijgen.

Bokken

Voor het aantal bokken dat in een terrein kan voorkomen is het aantal territoria dat daar kan worden afgezet maatgevend. De leeftijd van de bokken blijkt geen rol te spelen bij de grootte van hun territorium; de terreingedeelten van zowel oude als jonge bokken hebben ongeveer dezelfde afmetingen. Ook speelt de gewoontwikkeling geen belangrijke rol ten aanzien van de territoriumafmeting; bokken met kleine gewoien bezetten even grote territoria als dieren met een fors ontwikkeld gewoien.

Het zou wel eens kunnen zijn dat het verkrijgen van een territorium met enig geluk gepaard gaat. De bok, die toevallig op het juiste moment op de goede plaats is om een vacant territorium over te nemen, wordt eigenaar.

Voor de rest van de voornamelijk jonge bokken is geen plaats meer en deze dieren trekken het gebied uit op zoek naar een eigen plek. Mogelijk kunnen er tussen de gevestigde territoria nog kleine terreingedeelten liggen die erg beperkte leefmogelijkheden bieden voor niet territoriale bokken, die zich daar ophouden. Toch moet het aantal emigrerende bokken niet worden onderschat, want hun aantal kan in sommige gevallen 100% bedragen.

Geiten

Bij geiten liggen de verdelingen van het terrein nog veel ingewikkelder; komen er bij de bokken onderling geen terreinoverlappingsen voor, bij de geiten is dit wel het geval. Bovendien bestaat er bij smalreeën de neiging om zich naast het gebied van de oude geit te vestigen, waardoor de emigratie bij dit geslacht aanzienlijk kleiner is als bij de bokken. Eén territorium van een bok kan enige gebieden van geiten overlappen.

Al deze gegevens dragen ertoe bij dat niet alleen de reedichtheid in een terrein toeneemt, maar

ook de geslachtsverhouding, die bij kalveren nog 1:1 bedraagt, verschuift naar 1:2. (bokken - geiten)

Het is uit Engelse gegevens (Loudon, 1978) bekend, dat in het voorjaar 25 à 30% van het bestand het terrein verliet, voor het Landgoed Vosbergen vond ik zelfs 40% emigratie!

Sociaal gedrag

Doordat het aantal dieren per oppervlakte-eenheid stijgt komen ze elkaar vaker tegen, en deze ontmoetingen zijn aanleiding tot verhoogd agressief gedrag.

Omdat bij reeën de rangorde voornamelijk door de leeftijd wordt bepaald bezetten de oudere geiten en bokken reeds die plaatsen die voldoende voedsel en dekking bevatten, de overigen, voornamelijk jonge dieren, worden uit het terrein verdreven.

Het sociale gedrag van de reeën blijkt een uitstekend reguleringsmechanisme.

In Nederland zijn de meeste voor reeën geschikte terreinen al bezet, waardoor de verdreven nomaden voortdurend worden doorgestuurd.

Van deze groep dieren worden er jaarlijks vele exemplaren doodgereden of verdrinken in kanalen met steile oevers.

De overigen trachten zich een plaatsje te verschaffen in terreinen van inferieure kwaliteit. Meestal bevatten deze plaatsen weinig voedsel of voedsel van slechte kwaliteit, ook zijn deze

dieren vaak niet in staat het opgenomen voedsel in alle rust daar te verteren.

Hierdoor zal de groei afnemen en het wildbraadgewicht laag zijn. Meestal zullen deze dieren in een slechte conditie verkeren, waardoor ze gevoelig zijn voor parasitaire aantastingen.

Reewildbeheer

Het doel van een goed reewildbeheer is het streven naar een zo gezond mogelijke reeënstand. Reeën met grote afmetingen en een hoog wildbraadgewicht zijn dan het resultaat. Met het stijgen van de lichaamsafmetingen en het gewicht neemt ook de kwaliteit van het gewei toe. Reeën zijn te beschouwen als produkten van hun milieu. Wanneer het gebied voldoende voedsel van goede kwaliteit levert, de mogelijkheid biedt dit rustig te herkauwen, de gelegenheid aanwezig is om te rusten, dan neemt de kwaliteit van de dieren toe. Een verbetering van het totale bestand moet dan ook als doel voor ogen staan en niet de verbetering van één enkel dier.

Bokkenafschot

Reewildbeheer moet niet worden verward met het bokkenafschot, alhoewel deze associatie wel voor de hand ligt omdat er op de trofeeënshows alleen dit geslacht wordt getoond.

Op de expositie van het Reewildbeheer Noord Nederland in 1983 werden in totaal 583 geweien getoond, hiervan behoorden

364 exemplaren toe aan de klasse van de één en tweejarigen, hetgeen 62.5% van het totaal betekent.

Wel moeten wij ons realiseren dat het afschot van bokken plaats vindt vanaf 15 mei tot 30 september, dit betekent dat de jaarling bokken, die al vanaf half april uit de bezette gebieden werden verdreven, veelal elders worden geschoten.

Knopbokken, die wel worden aangemerkt als indicatoren voor een te hoge reedichtheid, worden soms ver van de plaats waar ze opgroeiden geschoten. Omdat de meeste knopbokken individueel niet van elkaar worden onderscheiden bestaat de kans dat men een verkeerde indruk krijgt omtrent de reedichtheid in het eigen terrein. Voor reewildbeheer vallen de bokken buiten de termen omdat hun aantal door sociale interacties van de volwassen territoriumhouders worden gereguleerd en het afschot voornamelijk onder de één en tweejarigen plaats vindt, alwaar dit als een sanitaire maatregel moet worden gezien.

Geitenafschot

Er is maar één groep die *wel* in aanmerking komt om te worden ingeschakeld bij de verbetering van de reewildstand en dat zijn de geiten.

Niet alleen is hun aantal groter dan dat van de bokken, bovendien wordt het afschot gerealiseerd in een periode (1 januari-15 maart) waarin nog

geen emigratie optreedt. Van deze geschoten dieren kunnen gegevens worden verkregen die betrekking hebben op de milieu-omstandigheden. Het is bekend dat vooral de volwassen geiten, die een eigen terrein bewonen, een hoge vruchtbaarheid bezitten. En juist in deze categorie moet bij een hoge reewildichtheid het afschot aanzienlijk worden verhoogd om een gezond reeënbestand te krijgen of te behouden.

Verder zal een verhoogd afschot van geitkalveren voorkomen dat de door afschot open gevallen plaatsen onmiddellijk weer wordt bezet. Om de reeënstand te verbeteren zal het selectieve afschot geen wezenlijke bijdrage leveren, maar moet ernaar worden gestreefd dat het aantal reeën wordt gereguleerd. Omdat tellingen slechts een schatting van het aantal reeën per gebied opleveren verdient het aanbeveling de dieren in het veld op conditie en gezondheids-toestand nauwlettend te volgen, en van de geschoten reeën de grootte en het gewicht te registreren.

Als de gezondheidstoestand te wensen over laat, de reeën klein van stuk en laag van gewicht zijn, dan dient men over te gaan op een verhoogd afschot.

Om het gewenste effect te verkrijgen moet er een verhoogd afschot onder de oude geiten plaats vinden.

Hier geldt dat het aantal voor de keus gaat!

In sommige gevallen kan het zelfs verstandig zijn om "reevijandige terreingedeelten" leeg te schieten.

Toch zullen deze "lege plekken" weldra weer worden opgevuld door zwervende jonge migranten. Op deze wijze worden opvangplaatsen gecreëerd voor het surplus van het bestand.

Een grondige kennis van het reeënbestand en de terreinomstandigheden zijn eerste vereisten voor een goede opzet van het reewildbeheer, daarnaast moet het afschotplan telkens weer in z'n geheel gerealiseerd worden.

J. Poutsma

WAT IS DE OPZET VAN „HET REEWILD”?

Nu het Bestuur het besluit genomen heeft 4 maal per jaar aan de leden van de Vereniging „Het Reewild” een mededelingenblad („contact orgaan”) toe te zenden, is het goed iets te schrijven over de beweegredenen tot dit besluit en tevens uit de doeken te doen, wat men zich zoal voorstelt.

De Vereniging heeft in het verleden veel activiteiten ontplooid. Bij verschillende tradmen daarbij naar buiten maar de meeste waren voor onze leden niet zichtbaar of werden niet als

zodanig erkend. Er was de landelijke vergadering, jaarlijks begin mei in Hotel Bakker te Vorden: zeer levendige vergaderingen vaak, afgesloten met een voortreffelijk film of spreker, maar bezocht door een procentsgewijs gering aantal (meestal dezelfde) leden. Er was om de drie jaar, dan in de dagen rondom de ledenvergadering, te Vorden ook de landelijke trofeeshow, waar de beste in de afgelopen periode geschoten bokken, naar internationale regels werden beoordeeld en al of niet van een medaille voorzien, werden tentoongesteld. Er werd medewerking (o.a. via de beoordeling en financieel) verleend aan de regionale tentoonstellingen. Veel aandacht werd geschonken aan de opleiding voor keurmeesters. Op onregelmatige tijden werden daarnaast verschillende publicaties aan de leden toegezonden. Waar de leden vrijwel niets direkt van bespeurden waren de verschillende besprekingen, o.m. met ambtelijke instanties, in de Jachtraad etc., die mede geleid hebben tot de vorm van reewild bejaging, zoals we die nu kennen. Het is de bedoeling, bovengenoemde activiteiten in vrijwel dezelfde vorm voort te zetten, maar daarnaast de leden hierbij in verschillende vormen meer daadwerkelijk te betrekken o.m. via dit mededelingenblad.

Dit blad zal de mogelijkheid bieden tot:

a mededelingen van het Bestuur; al of niet aangevuld door

- ambtelijke mededelingen van de zijde van bijv. het Ministerie van Landbouw en Visserij
- b het opnemen van een agenda van toekomstige activiteiten (jaarvergadering, data regionale shows, schietdagen, enz.)
- c mededelingen, resultaten en beschouwingen van en over:
 - 1 regionale shows
 - 2 landelijke shows
 - 3 buitenlandse shows
- d het opnemen van (voor ons interessante) berichten uit buitenlandse literatuur.
- e mededelingen vanuit de regio's
- f mededelingen en/of vragen van de leden
- g het weergeven van bepaalde artikelen (graag van eigen leden over bijzondere gebeurtenissen)
- h het publiceren van bepaalde foto's (hierbij ook liefst weer van bijzondere gebeurtenissen)

Wij dachten: mogelijkheden te over. Wij hopen, dat het resultaat zal zijn wat we er van verwachten: een nog beter contact tussen Bestuur en leden en tussen de leden onderling.

H. E.

Algemene Vergadering
van de Vereniging
„Het Reewild”,
in Hotel Bakker
te Vorden
op zaterdag 12 mei 1984.

MEDEDELING VAN HET BESTUUR

Juist bij het ter perse gaan van dit eerste nummer ontvingen wij het bericht, dat zaterdag 10 maart jl. onze secretaris de heer J. Th. Meekers is overleden. Wij hopen hierop in het volgend nummer terug te komen. Tot de komende jaarvergadering zal nu het secretariaat worden waargenomen door onze oud-secretaris, de heer Dr. Ir. W. Verhoeven, Boetele 29, 8106 TG Mariënheem.

Het Bestuur is de heer Verhoeven bijzonder erkentelijk voor zijn spontaan aanbod om ons uit de impasse te helpen.

AGENDA REGIONALE TROFEËNSHOWS 1984

17 en 18 maart	Exelse Molen (Geld. Achterh.)
7 en 8 april	het Aardhuis (Veluwe)
14 en 15 april	Hotel Bellevue, Chaam (West en Midden Brabant)
5 en 6 mei	Kasteel Haarzuilen (Utrecht)
27, 28, 29 april	zaal Verhoeven, Waalre (Oost Brabant)
29 april	schietoefendag, gecombineerd met voorlichtingsdag voor Limburgse leden in Linne (Limburg).

REEWILD VOEDERING

Het is niet mijn bedoeling een uitvoerig artikel te schrijven over hoe het reewild nu precies gevoerd of liever bijgevoerd moet worden. De lezer moet geen technische aanwijzingen verwachten over de bouw van voederbakken en -kribben en ook niet over de aanschaf van bepaalde voersoorten, die in de handel verkrijgbaar zijn.

Uit ervaring weet ik, dat het onderdeel: Bijvoeding van reewild, steeds meer in de belangstelling komt, terwijl er in de Nederlandse taal vrijwel niets over te lezen valt.

Bijvoeding heeft niet ieders instemming. Er zijn reewilddeskundigen, die uitgaan van de stelling, dat bijvoeding onnatuurlijk is en dat het wild gevoed moet worden door de omgeving waarin het leeft. Op zich zelf een te verdedigen standpunt, maar dat in 1984 als regel niet haalbaar meer is. Als we nagaan wat er in de laatste eeuw op land- en bosbouw gebied veranderd is door het ingrijpen van de mens, hoe het leefgebied van ons reewild door die mens op onnatuurlijke – hoewel economisch gezien begrijpelijke – wijze is veranderd, zal men moeten toegeven, dat we nagenoeg niet meer van een vrije natuur kunnen spreken.

Onze bosaanleg en het onderhoud is gericht op economische productie met uitschakeling van alle planten die "niets opbrengen". Bij de landbouw spreekt dit nog sterker. Grasland moet gras opleveren, liefst zo veel en zo vroeg mogelijk. Men legt dus weilanden aan waarin onkruid (paardebloem, pinksterbloem, hoefblad etc.) vrijwel geheel geweerd worden, mede door het aanwenden van chemische middelen.

Het ree is geen graseter, het graast niet zoals rund of edelhert, maar het zoekt juist naar die onkruiden, die vroeger misschien wel 30% van het ouderwetse weiland uitmaakten en door het ree als lekkernij werden beschouwd. In het kort gezegd heeft de mens het reewild veel afgenomen. Denk maar aan de akkers winterrogge, die vroeger in de wintermaanden, vooral op de zandgronden, voor een gedekte reewildtafel zorgden en aan de knollenvelden, die nu vrijwel verdwenen zijn en die beide het veld hebben moeten ruimen voor grote maisvlakten, die na September/October alleen maar kale maisstoppels te bieden hebben, van tijd tot tijd rijkelijk besproeid door de drijfmesttanks.

Kan men het dan onnatuurlijk noemen als de mens (de jager) probeert te voorzien in het voedselgebrek door al dit menselijke ingrijpen ontstaan? In dit licht bezien is bijvoeding van reewild natuurlijk. Bovendien kan bijvoeding een natuurlijk

karakter behouden als er mogelijkheden tot verbetering van de bestaande biotoop zijn. Bijvoorbeeld door het aanleggen van voerakkertjes (winterrogge, topinamboer, klaver etc.) of door het aanplanten langs wallen en bosranden, die daarvoor geschikt zijn van heesters, waarvan het reewild graag jong lot, knoppen en uitlopers eet, zoals bramen en frambozen.

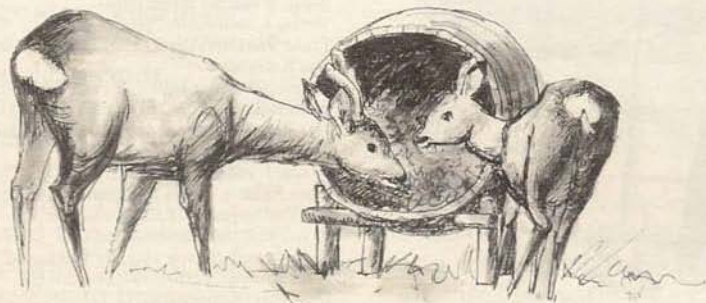
Daarnaast kan men natuurlijk voedsel ter beschikking stellen, dat elders ingezameld is zoals eikels, beukennoten, kapot-gesneden voederbieten en aard-appels. Ook is het soms mogelijk aan 2de soort fruit te komen of aan doorgedraaide groente.

Naast het feit wat men voert en hoe men voert is het vooral van belang in welke periode men voert. Waarschijnlijk is dit de belangrijkste factor en vaak worden hier de grootste fouten gemaakt. Er wordt namelijk dikwijls *te laat* gevoerd. Onze reeën leven niet van de ene dag op de andere het gehele jaar door. Ze hebben een vaste cyclus, die hun gehele leven beheerst. Paring, geweivorming,

haarwisseling, kalveren zetten zijn aan vaste perioden gebonden, die al eeuwen lang vastliggen en die bepalend kunnen zijn voor het voedsel-gebruik.

Zo verbruikt de bok en in mindere mate de geit, gedurende de bronstperiode een groot deel van de in het lichaam aanwezige reserves. Het is dringend noodzakelijk, dat deze aangevuld worden vóórdát de bok zijn gewei afwerpt en kort daarna met de vorming van een nieuw gewei begint. Want dat nieuwe gewei zal opgebouwd moeten worden uit de in het lichaam van de bok aanwezige reserves.

Daarom zal ongeveer 4 weken voordat de bok afwerpt met een doelmatige herfstvoeding begonnen dienen te worden. Vaak wordt gedacht, dat gevoerd moet worden, tijdens een vorst- en sneeuwperiode, maar uit Duitse, Oostenrijkse en Hongaarse onderzoeken is wel gebleken, dat de tijdige herfstvoeding van groter belang is dan een voeding hoofdzakelijk in de wintermaanden. Tijdens een echte winterperiode is de

mobiliteit van het reewild vaak heel gering; het spaart zijn energieverbruik, tenzij het door onrust of echte honger gedwongen wordt te gaan trekken.

Na een echte winterperiode komt er begin Maart weer een periode, waarin bijvoeding wenselijk is. De reserves zijn vaak sterk verminderd. Haarwisseling en in het bijzonder bij het moederwild de laatste fase van de vruchtvorming vragen extra krachten, die in onze zogenaamde vrije natuur nauwelijks of niet voorhanden zijn.

En wat die bijvoeding in het algemeen betreft, deze is niet gericht op betere geweevorming (trofeën) met mooie médailles etc. maar op een gezonde reewildstand, die alleen maar te bereiken is via sterke, gezonde moederdieren, die voor een gezonde sterke aanwas moeten zorgen.

Hierover zou nog veel te zeggen en te schrijven zijn, maar dit lag niet in de bedoeling van de schrijver van dit oppervlakkig opstel. Het was slechts de bedoeling het onderwerp in de aandacht te brengen van de reewildjagers, vooral van hen, die op dit terrein al ervaring hebben opgedaan. Wellicht voelen zij zich geroepen om over hun praktische ervaringen, positief of negatief in een volgend nummer van dit blaadje eens van zich te laten horen. Op die wijze leren we van elkaar en brengt het bestaan van deze uitgave een positief element in het werk van de Vereniging.

J. Th. Mekers

Literatuur:

- 1 Franz Vogt
Neue Wege zur Hege 1936
Verlag J. Neumann, Neudamm
- 2 Franz Vogt und Ferdinand Schmid
Das Rehwild
Österreichischer Jagd und Fischerei Verlag, Wien
- 3 Akos Szederjai
Das Reh, (Geheimnis des Weltrekordes)
Terra Verlag - Budapest
- 4 A. und J. von Bayern
Über Rehe in einem Steirischen Gebirgsrevier
BV Verlagsgesellschaft, München
- 5 Ir. Jos M. L. Swartenbroekse
Biotoopverbetering t.b.v. de Wildstand,
1982 Kluwer, Technische Boeken BV
Deventer -Antwerpen.

REGIONALE REEWILD- TENTOONSTELLING LIMBURG TE ROGDEL

De Stichting Wildbeheer Limburg hield op 3 februari haar jaarlijkse reewildtentoonstelling. Ruim vierhonderd reewildjagers en andere belangstellenden waren naar Roggel gekomen om hun inzichten inzake de bokkenjacht en wat daarmee samenhangt onderling te toetsen en te laten toetsen. Dit laatste uiteraard door de keurmeesters van de vereniging "Het Reewild": A. Consten en W. van Loenen, de Limburgse keurmeesters bijgestaan door H. Mekers jr. Het mengsel waarin het stichtingsbestuur de brok voorlichting ieder jaar weer giet, blijkt goed aan te slaan. De immer groots opgezette loterij, een stand van een wapenhandelaar en een hoek met een uitgebreide keur aan datgene wat de inwendige mens versterkt, zorgen voor de plezierige sfeer waarin de kritische beoordeling van de geweien plaatsvindt. Na de welkomstwoorden door de voorzitter, J. Hommen en burgemeester Peeters van Roggel, gaf A. Consten, bestuurslid van de vereniging "Het Reewild", een schets van de ontwikkelingen binnen de

vereniging. Dat er best heel wat reewildjagers voor het lidmaatschap van de vereniging "Het Reewild" te porren zijn, mag wel blijken uit de eerste aanzet van de ledenwerfaktie in Limburg.

Een verheugde sekretaris kon direkt 9 nieuwe leden bij "Het Reewild" aanmelden. W. van Loenen, ambtenaar buitendienst Faunabeheer en lid van het stichtingsbestuur, ging verder in op de resultaten die de bokkenjacht voor 1983 in Limburg opleverden.

Allereerst memoreerde hij de aanwezigheid van alle geweien van de bokken die in 1983 gestrekt werden. Voor Limburg, waar de medewerking aan de tentoonstelling toch al hoog ligt, een resultaat om bijzonder blij mee te zijn! Alleen al hieruit blijkt de sterke betrokkenheid van de Limburgse reewildjager bij de geweienbeoordeling. En ook een resultaat van de samenwerking binnen de in de afgelopen jaren opgerichte wildbeheereenheden. 198 geweien waren aanwezig.

Met uitzondering van de 33 geweien die door de vereniging voor reewildbeheer in Noord-Limburg werden ingezonden, werden de geweien beoordeeld door de keurmeesters van "Het Reewild".

Het resultaat van de beoordeling was als volgt (tussen haakjes het procentuele aandeel binnen het totale afschot):

87 jaarlingen werden gestrekt,
(57%), 1 foutief afschot

19 tweejarige bokken,
(12%), 5 foutief afschot

22 driejarige bokken,
(14%), 11 foutief afschot

12 vierjarige bokken,
(8%), 4 foutief afschot

13 vijfjarige bokken
en oudere bokken,
waarvan 7 oogstbokken (8%)

12 bokken moesten helaas als
valwild geregistreerd worden.

Bij de geweien die door de
vereniging voor reewildbeheer
in Noord-Limburg waren
ingezonden, viel met de
aanwezigheid van enkele
oogstbokken, een duidelijke
verandering te zien ten opzichte
van het voorafgaande jaar, toen
van de 33 aanwezige geweien er
32 van jaarlingen afkomstig waren.

Paul Geurts

Jan Scholten Jul. zn

Op 7 februari jl. is ons erelid Jan Scholten Jul. zn op 80-jarige leeftijd na een korte ziekte overleden.

De heer Scholten was een der mannen van het eerste uur van onze Vereniging. Voor zijn werkzaam aandeel bij de totstandkoming en zijn inzet gedurende de beginperiode, werd hem na een langdurig lidmaatschap van het Bestuur het erelidmaatschap toegekend.

Hij bekleedde verschillende functies in de KNVJ en was jarenlang bestuurslid van het Jachtfonds.

In de zestiger jaren deed hij uitgebreide proeven met reewild in een raster, waarbij hij door speciale voeding zeer zware geweivorming bereikte. Hoewel hij zich in later jaren meer op het perfectioneren van zijn beroemde fazantenjacht toelagde, bleef hij tot het laatst toe grote belangstelling voor onze Vereniging koesteren, waarvan zijn aanwezigheid op de laatste jaarvergadering blijk gaf. Met hem verliezen wij iemand met een warm hart voor al wat de jacht betrof. Zijn filosofische inslag maakte het hem mogelijk, zich tot op hoge leeftijd niet alleen aan te passen aan de grote veranderingen, die onze maatschappij onderging - ook op het gebied van de jacht en de publieke waardering daarvan - maar er ook steeds weer het beste van te maken.

Enklaar

Directie Faunabeheer

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Boerhaavelaan 3 - 2700 AH Zoetermeer - Tel. 079-510234

ADRESSENLIJST

PROVINCIE	BUITENDIENST AMBTENAREN	KANTOREN VAN DE DIRECTEURS LANDELIJKE GEBIEDEN EN KWALITEITSZORG	
Groningen	C. L. M. v.d. Rakt	Postbus 30027 Engelsekamp 6	9700 RM Groningen 9722 AX Groningen Tel.: 050-239111
Friesland	F. Veenstra	Postbus 2003 Tesselschadestr. 7	8901 JA Leeuwarden 8913 HA Leeuwarden Tel.: 058-443313
Drenthe	M. A. Roetert Steenbruggen	Postbus 11 Mandemaat 3	9400 AC Assen 9405 TG Assen Tel.: 05920-27911
Overijssel	W. Nab P. J. Bolt	Postbus 604 Assendorperdijk 2	8000 AP Zwolle 8012 EH Zwolle Tel.: 038-210533
Gelderland	H. Bardeel T. A. M. Dikker B. E. J. Litjens	Postbus 9079 Gildemeesterplein 1	6800 ED Arnhem 6826 LL Arnhem Tel.: 085-629111
Utrecht	G. Kreton	Museumlaan 2	3581 HK Utrecht Tel.: 030-520834
Noord-Holland	J. Eising A. W. Kamminga	Postbus 3005 Kl. Heiligland 84	2001 DA Haarlem 2011 EJ Haarlem Tel.: 023-319021
Zuid-Holland	J. Eising J. Verhulst	Postbus 29819 v. Speijkstr. 13	2502 LV Den Haag 2518 EV Den Haag Tel.: 070-924481
Zeeland	P. C. Remijnse	Westsingel 58	4461 BD Goes Tel.: 01100-16440
Noord-Brabant	G. A. J. M. Schram A. J. M. Wanders	Postbus 1180 Prof. Cobbenhagen- laan 225	5004 BD Tilburg 5037 DB Tilburg Tel.: 013-678755
Limburg	W. van Loenen	Postbus 103 Lindanusstr. 12	6040 AC Roermond 6041 EC Roermond Tel.: 04750-34251

Het Reewild

MEDEDELINGENBLAD VAN DE Vereniging „Het Reewild”

Beschermheer Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden

De Vereniging „Het Reewild” stelt zich ten doel:

.....de instandhouding en verbetering van de kwaliteit van het reewild in Nederland. Zij staat op het standpunt, dat niet slechts gestreefd dient te worden naar het verkrijgen en behouden van een verantwoorde reestand, doch bovendien dat middelen dienen te worden aangewend deze stand zo gezond mogelijk te houden en op kwalitatief hoog peil te brengen, opdat ook voor het nageslacht een der schoonste vertegenwoordigers van de Nederlandse fauna behouden blijft.

BESTUUR

Mr. Th. Enklaar
voorzitter,
Kwinkelerweg 360,
7548 BT Enschede,
Tel.: 05428-1408.

J. Th. Mekers,
secretaris,
Binnenweg 3,
7211 MA Eefde,
Tel.: 05750-12480.

G. W. Boele,
penningmeester,
Kamperweg 18,
8181 CM Heerde,
Tel.: 05782-2193.

E. H. Drenth,
Westerse Drift 89,
9752 LD Haren (Gr).
Tel.: 050-348657.

J. F. Erdmann,
Rembrandtlaan 15,
1231 AA Loosdrecht,
Tel.: 02158-1285.

G. A. P. Gielis,
Zuiderklamp 53,
5672 HA Nuenen,
Tel.: 040-83345.

Th. J. Litjens,
Dorpsstraat 40,
4845 CG Wagenberg,
Tel.: 01693-1420.

A. A. M. J. Consten,
Dautzenbergstraat 16,
6411 LB Heerlen,
Tel.: 045-717150.

Jhr Mr
Th. W. R. M. Serraris,
Hilvertsweg 275,
1214 JG Hilversum,
Tel.: 035-18805.

Ir F. W. Craandijk,
Blijdensteinbleek 20,
7523 HZ Lonneker,
Tel.: 053-351667.

Administratie Afschot:

A. J. van Veen,
Bolhaarslaan 57,
7522 CV Enschede,
Tel.: 053-351592.

Beheer Materiaal:

A. Mörzer Bruijns,
Eperweg 60,
8072 DB Nunspeet,
Tel.: 03412-1874.

Slijpplaatjes:

G. Koenderink, Lhee 96,
7991 PK Dwingeloo,
Tel.: 05219-7356.

REGIONALE ORGANISATIES

Stichting Reewildbeheer Noord Nederland

voorzitter: E. H. Drenth.
secretaris:
B. Koops van 't Jagt,
Smetaanalaan 10,
2402 XD Assen,
Tel.: 05920-44177.

Stichting Reewild Trofeeshow Gelderse Achterhoek (Exel)

voorzitter: D. Voûte,
secretaris: F. Ten Bos,
Lankheterweg 4,
7481 VM Haaksbergen
W.H.M.
Tel.: 05427-14980.

Stichting Wildbeheer Limburg

voorzitter:
J. W. H. Hommen,
secretaris: P. Geurts,
Postbus 5544,
6202 XA Maastricht.
Tel. 043-624080.

Stichting Wildbeheer Overijssel

voorzitter: B. Brinkman,
secretaris:
J. Schoonderbeek,
Meidoornstraat 16,
7497 MG Bentelo,
Tel.: 05472-228.

Stichting „Het Reewild” West- en Midden Brabant

voorzitter: Th. J. Litjens
secretaris: A. J. Deinema,
Groenenstraat 31,
4885 LB Achtmaal,
Tel.: 01697-816.

Commissie Reewildbeheer Utrecht

voorzitter: Jhr. Mr.
Th. W. R. M. Serraris,
secretaris: S. F. P. Klep,
Dolderseweg 60,
3712 BR Huis ter Heide,
Tel.: 030-784974.

Stichting Wildbeheer Veluwe

voorzitter: Jkhr
M. de Savornin Lohman,
secretaris: J. W. F. Blanson
Henkemans,
Niersensweg 8,
8076 PW Vierhouten,
Tel.: 05771-382.

Vereniging Reewildbeheer Oost-Brabant

voorzitter: G. A. P. Gielis,
secretaris: J. C. Loots,
Bernhardstraat 16,
5671 HX Nuenen,
Tel.: 040-835689.

Provinciale Reewildcommissie Zeeland

voorzitter:
Drs. W. P. B. Nijzink,
secretaris:

Foto voorpagina: J. Poutsma

Redactiecommissie Mededelingenblad „Het Reewild”

Ir H. Eikelboom, eindredacteur, Nic. Beetslaan 20, 3743 HM Baarn, Tel.: 02154-17069 - G. W. Boele, Kamperweg 18, 8181 CM Heerde, Tel.: 05782-2193. - P. H. Schneider, Jachtlaan 8, 4851 AM Ulvenhout, Tel.: 076-612293.

Druk en grafische vormgeving: Drukkerij Lulof B.V., Postbus 100, 7600 AC Almelo, Tel.: 05490-11011.